

Zadanie 4.4. Opracowanie metod ekologicznej produkcji pszczelarskiej

Okres realizacji: 2008-2014

Kierownik zadania: dr Piotr Skubida

Planowanym do osiągnięcia celem jest opracowywanie i wdrożenie procedur prowadzących do utworzenia pasieki ekologicznej, uzyskania certyfikatu na produkcję ekologiczną w gospodarstwach pszczelarskich w kraju oraz przedstawienie propozycji dotyczących niektórych zmian w ustawodawstwie w zakresie pszczelarstwa ekologicznego, adekwatnych do warunków krajowych.

Pierwszy wiosenny przegląd pasieki ze względu na złe warunki pogodowe przeprowadzono dopiero 30.04.2013 roku, dokonując oceny stopnia jej przezimowania (liczba rodzin, które przezimowały oraz obecność i czerwienie matek, stopień wilgotności w gnieździe). Spośród 25 zazimowanych rodzin 3 rodziny osypały się z powodu inwazji mrówek w pasiece. Oceniono osyp zimowy i pobrano próbki pszczoł do badań w kierunku stwierdzenia obecności warrozy i nosemozy. Przeprowadzone badania laboratoryjne potwierdziły zadowalającą zdrowotność rodzin. Dokonano dwukrotnych pomiarów powierzchni czerwiu celem określenia dynamiki wiosennego rozwoju rodzin w pasiece. W ramach walki z warrozą wycinano sukcesywnie plastry z zasklepionym czerwem trutowym.

W okresie przygotowywania się do sezonu pasiecznego, z pozyskanego w latach ubiegłych wosku ekologicznego rozpoczęto produkcję węzy ekologicznej we własnym zakresie przy użyciu zakupionej w ub. roku prasy do produkcji węzy. Łącznie wyprodukowano ok. 80 arkuszy węzy, która została wtopiona w ramki. W całym sezonie pasiecznym rodziny w pasiece ekologicznej odbudowały średnio po 5 arkuszy węzy, co stanowi wymianę ok. 50% plastrów gniazdowych i świadczy o dobrych pożytkach oraz dużej sile rodzin.

Wraz z poprawą warunków pogodowych polepszyły się warunki pożytkowe i pszczoły zaczęły gromadzić miód w plastrach. Pierwsze miodobranie przeprowadzono w dniu 2 lipca 2013 roku. Z 22 rodzin odwirowano 182,5 kg miodu wielokwiatowego, co dało średnią na 1 rodzinę 8,3 kg.

W sierpniu pojawiła się spadź i rodziny ponownie przystąpiły do zbiorów miodu. Drugie miodobranie zostało przeprowadzone 20 sierpnia 2013 roku. Tym razem uzyskano 120 kg miodu nektarowo-spadziowego, co dla 23 rodzin dało średnią z ula 5,3 kg. Średnia roczna zatem wyniosła 13,6 kg/ rodzinę, co dla warunków pożytkowych w miejscu stacjonowania pasieki jest dobrą wydajnością, niewiele odbiegającą od średniej krajowej dla pasiek konwencjonalnych, która kształtuje się na poziomie 15 kg.

Po zakończeniu miodobrania rozpoczęto dokarmianie rodzin w pasiece ekologicznym syropem cukrowym. Jednorazowa dawka pokarmu wynosiła 4 litry syropu, czyli ok. 3 kg czystego cukru. Rodziny podkarmiono pięciokrotnie, czyli na 1 rodzinę przypadło 15 kg cukru. Dokarmianie zimowe zakończono w dniu 18 września. Rodziny zazimowano średnio na 7,6 plastra każda, co świadczy o wysokiej sile rodzin.

Ze względu na wysokie temperatury utrzymujące się w miesiącach wrześniu i październiku, a w związku z tym przedłużający się okres czerwienia matek, walkę z warrozą z zastosowaniem 3,5% kwasu szczawiowego w ilości ok. 35-40 ml /rodzinę (w zależności od siły) można było przeprowadzić dopiero w trzeciej dekadzie października. Sprawdzając trzykrotnie osyp pasożyta na dennicach po zastosowaniu kwasu stwierdzono niewielkie liczby spadłych *Varroa destructor*, co świadczyło o wysokiej skuteczności wiosennych zabiegów wycinania czerwiu trutowego i niewielkim porażeniem rodzin przez pasożyta w roku 2013. W czasie całego sezonu pasiecznego rodziny w pasiece ekologicznej charakteryzowały się wysoką siłą, dobrym rozwojem i nie zaobserwowano żadnych anomalii które mogłyby świadczyć o zaburzeniach zdrowotności.